

SVEIN HAFTORN

Sidensvansen

Bortsett fra kråke, skjære, spurv, linerle, svale, trost og rype er det ikke mange fugler folk flest skiller fra hverandre. «De er jo så like alle sammen.» Men *sidensvansen* har likevel mange ikke kunnet unngå å legge merke til. Det skulle forresten bare mangle også, så egenartet som denne fuglen er. Omtrent samtidig med de første snøfnugg på etter høsten sitter plutselig en flokk trostestore fugler i et rødmende rognebærtre. Eventyrlig vakre er de i sin rødbrune drakt med lysende gule tegninger på vinger og stjert og med en høy, flott fjærdusk på hodet. Lokketonene stiger og synker i styrke — det låter som et helt batteri med fine elektriske ringeklokker — mens rognebærene går ned på høykant. De gjør fort rent bord, disse slukhalsene. Og så en dag er de igjen vekk, like plutselig som de dukket opp. Det hviler noe av eventyrets mystikk over disse fuglene. Lenge visste en ikke hvor de gjemte reiret sitt.

Langt nord hekker sidensvansen, under midnattsolens evige lys. Men i enkelte år forplanter den seg langt sør for det normale rugeområde. 1956 var et slikt år. Da ble det første reiret oppdaget i Sør-Norge, nøyaktig 100 år etter at engelskmannen Wolley og hans medhjelpere fant de aller første reir i finsk Lappland.

En dag i juli 1956 undersøkte jeg, sammen med min venn Christian Andersen, fuglelivet i Engerdal sør for Femunden og dumpet så å si uforskyt på et sidensvansreir i en skjeggete furu. Fuglen lå på reiret og varmet sine 4 fjærløse unger. Fullstendig fri for all frykt og mistro tillot den oss uten videre å entre reirtreet

Sidensvans fotografert i Engerdal 24. juli 1956

Foto: Forfatteren

og poserte villig for fotografen. Men dens utrolige tillitsfulle vesen fikk en tvilsom belønning. Jeg tør nesten ikke fortelle at da fotografen vel var ferdig med sitt arbeide, falt han for fristelsen til å gripe fuglen på reiret og forsyne den med en nett liten aluminiumsring rundt det ene benet. Det var jo unektelig litt av en sjokkbehandling. Men tro meg eller ei; 10 minutter etter at fuglen fikk sin frihet tilbake satt den igjen på reirkanten med nebb og svelg proppfullt av mat til sine forslukne unger!